

Kiek debesuota;
dieną 77 laipsniai, naktį 50.
Saulė teka 6:49, leidžiasi 6:38.

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave
Chicago, Ill.

Antradienis, rugsėjo-September 23 d., 1958 m.

Kaina 7c

224

VOL. XLV.

Price 7c

Chicago, Ill.

AMERIKA ŽAIDŽIA UGNIM.-PASAKE GROMYKO

ŽINIOS IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS

Aldona Karečkaitė — Europos čempionė. Vandens sporto Europos pirmenybėse Budapešte ši lietuvaitė pralenkė kitas varžoves (ruses, švedes, angles, vokietes ir kt.). — Lietuvos sportininkai iki šiol jau yra išsikovoję Europos čempionų medalius krepšinio, tinklinio, irklavimo ir bokso varžybose.

Vėl keičiami ūkio planai. Numatytoji suaukti visąsąjunginės kptk sesija svarstys naujojo septynmečio ūkio planą. Kai Lietuvoje įsisteigė naujoji Liaudies ūkio taryba, ji ėmėsi sudarinėti planus sekantiems keliems metams. Dabar tie planai jau nebetinka, nes paskelbus Maskvoje naujuosius planus teks ir Lietuvos ūkiui derintis prie jų.

Į Lietuvos, Latvijos ir Estijos kultūros skyrių ir viešųjų bibliotekų vedėjų seminarą Tartu mieste (Estijoje) iš Lietuvos buvo nuvykusi 50 asmenų delegacija. Konferencijos tema: Kaip turi dirbti "kultūrklubai", kad jie režimui atneštų kuo daugiau propagandinės naudos.

Ties Nida atrado seną pinigą kilograminio svorio. Pil. Jančys, netoli Nidos bekasdamas rūšį, atrado keturkampį žalvarinį gabalą su penkiais antspaudais. Išaiškinta, kad tai senas švedų pinigas iš 1685 metų. Jis sveria 1,35 kg. Įdomi peniena perduota Klaipėdos kraštotyros muziejui.

Namai iš durpių blokų pastatyti kai kuriuose Joniškėlio rajono kolūkiuose. Kad durpių blokuose neįsivystytų įvairūs graužikai, į bloką mišinį beriamas druskos miltelių ir kalkių. Gyvenamųjų namų statyba iš durpių blokų atsieinanti labai pigiai. Vieno namo statyba kainuoja maždaug 11,500 rublių. Kaimyniniuose Latvijos rajonuose tokių namų esą pastatyta jau didelis skaičius.

Nepilnametės mergaitės dirba naktimis. Tai paaiškėjo iš Vilniaus radio pranešimo rugsėjo 4 d. Ką tik baigę abiturientai, kuriems pagal naująją tvarką neleidžiama stoti į universitetą, turi eiti į fabriką. Jiems nedaromos jokios išimtys. Nepilnametės berniukai ir mergaitės įjungti į metalo apdirbimo ir kitokių fabriku ir priversti dirbti net naktinėse pamainose.

Antanas Vaitkus pralenkė ir Maskvos konstruktorius. Jis šiaulių dviračių fabrike sukūrė tokią detalių chromavimo automatizacijos sistemą, kokią nepajėgė išspręsti nė Maskvos gamyklų konstruktoriai. Jo sukonstruotas automatas padeda išleisti gražesnę išvaizdos, aukštesnės kokybės dviračius. Dabar Vaitkaus konstrukcija jau įgyvendinama ir Lvovo, Sverdlovsko ir kituose fabrikuose.

Vilniaus baldai — Maskvai ir Leningradui. Vilniaus "Ažuolo" baldų fabrikas gamina aukščiausios klasės baldus, kurie pardavinėjami Maskvoje ir Leningrade. Dabar baldai gaminami sroviniu būdu. Darbiniai faneruojami sintetiniais klėjais hidroauliniais presais. (ELTA)

— Anglijos užsienio reikalų ministras Selwyn Lloyd buvo užsukęs į laikinius Baltuosius rūmus, Newport, R.I., ir matėsi su prez. Eisenhoweru.

IŠ VISO PASAULIO

Nasseris pertvarkys valdžią

KAIRAS. — Šiomis dienomis Abdel Nasser suorganizuos naują Jungtinės Arabų Respublikos vyriausybę. Jos uždavinys bus paimti į tvirtesnes rankas prijungtąją Siriją, kur vietiniai arabai vis daugiau skundžiasi egiptiečių dominavimu bendrojoje unijoje. Šalia centrinės vyriausybės su prez. Nasseriu priešaky yra atskiros valdžios tarybos Egiptui ir Sirijai.

Karo vadų pasitarimai

TAIPEH, Formosa. — JAV laivyno, armijos ir aviacijos vadai suskrido iš įvairių vietų Pacifiko kariniams pasitarimams Formozoje. Pasitarimams vadovavo JAV karinių pajėgų Pacifiko viršininkas admiralas Harry Felt.

Quemoy saloj žuvo arba sužeidė 4,000 žmonių

WASHINGTONAS, D. C. — Naujai paskirtas Tautinės Kinijos ambasadorius George Yeh tvirtino, jog komunistų artilerijos ugnis nepadarė didesnių nuostolių Quemoy salos kariniams įrengimams. Tačiau nuo atnaujinto bombardavimo rugpjūčio 23 d. gana smarkiai nukentė civiliai gyventojai. Apie 3,000 iš jų jau žuvo arba buvo sužeisti. Kariuomenės aukos, įskaitant ir sužeistuosius, viršijo 1,000 vyrų.

Skelbia kovą Mafia gaujoms

ROMA. — Italijos socialdemokratų vadas Ciuseppe Saragat, įeinamas vicepremjėru į koalicinę Fanfani (krikd. dem.) vyriausybę, atsisakė į italus kvoti ir pribaugti Sicilijos Mafia nusikaltėlių gaujas. Pastaruoju metu kilo savitarpinė kova tarp dviejų Mafia gaujų. Keletas gaujų vadų buvo nužudyti. Mafia augintinių ir sąjungininkų yra ir Amerikoje, kur jie neleistinu būdu suplesia į savo rankas milžiniškus turtus.

Robeson gyvens Londone

BLACKPOOL, Anglija. — Amerikos neegru dainininkas Paul Robeson, visuomenei daugiau žinomas komunistine propaganda, nutarė apsigyventi Londone. Iš čia jis retkarčiais atvažiuos į Ameriką kaip svečias. Valstybės departamentas jam 8 metus nebedavė užsienio paso, patyrus, kad jis, būdamas Sovietų Sąjungoje ir kitur, dergia savo šalį. Bet JAV aukščiausias teismas privertė vyriausybę užsienio pasą išduoti.

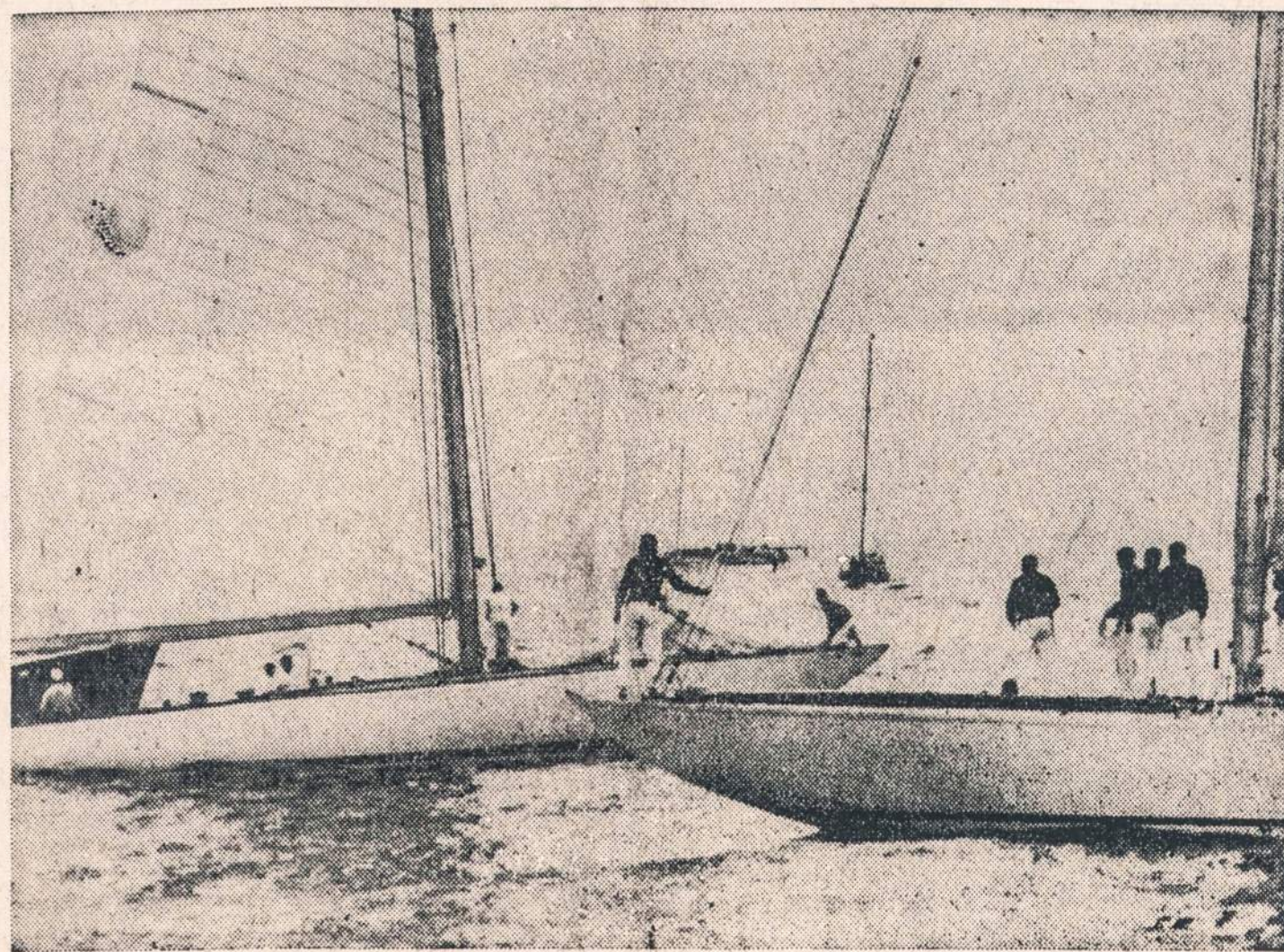
Grįžo "Skate"

Išbuvo po vandeniu 31 d.

BOSTONAS. — Atominiis povandeniniis laivas "Skate" buvo sutiktas su didelėmis iškilėmis, grįžus iš ilgos ir istorinės kelionės.

"Skate", panašiai kaip ir "Nautilus", perplaukė Šiaurės Ledinutąjį vandenyną pasinėrus po ledais ašigalio srity. Laivas be to išbuvo kelionėje po vandeniu 31 dieną.

Beje, kur tai vandenynuose yra trečiasis atominis povandeninis laivas "Seawolf". Jis bando savo išstvermę po vandeniu. Spėjama, kad jis išsilaikys pasinėrus apie 40 dienų.

Amerikos sportinės jachtos Columbia įgula stebi (dešinėje) kaip britų jachta Scepter (kairėje) praplaukia finišo liniją prie Newport, Rhode Island, kurias Columbia laimėjo prieš Scepterį 3/4 mylios pralenkimu pirmoje lenktynių serijoje.

GEN. DE GAULLE ĮVES DIKTATŪRĄ PRANAŠAUJA RUSIJOS DIKTATORIUS

NIKITA CHRUSČEV NUDUODA DEMOKRATIJOS GYNĖJĄ

MASKVA. — Generalui De Gaulle grįžus į valdžią, fašistinės diktatūros pavojus Prancūzijoje žymiai padidėjo, pasakojo Jaltos Pravdos korespondentui diktatorių Nikita Chruščev.

Matyti, jis sunkiau begali miegoti po De Gaulle ir Adenauerio susitikimo ir pareiškimo, jog prancūzai ir vokiečiai niekad nebežinaus savo tarpe. Bet jiedu nepasakė, kad šios didžiosios Vakarų Europos tautos nekariaus prieš Sovietų Sąjungą. Kremliaus despotas įspėjo, jog "draugystė tarp prancūzų reakcionierių ir Vakarų Vokietijos atsikėrimo kūrtojų yra kelias į karą".

Maskvos radijas perdavė korespondento pasikalbėjimą su SSSR vyriausybės ir partijos galva vokiečių kalbos programoje. Naujoji prancūzų konstitucija reiškia diktatūrą ir priemonę Hitlerio kopiją į valdžią, aiškino Chruščevs.

"Fašistų pučas" gegužės 13 d.

Prancūzų kolonistų ir kariškių maištą gegužės 13 dieną Alžerijoje prieš Paryžiaus vyriausybę Nikita laiko tikruoju ir jau įvykusių fašistų pučui. Arabų šaudytojas gen. Matsus, buvęs šnipas Soustelle tada paėmė valdžią ir išskėlė generolą De Gaulle. Kurį laiką žmonės dar tikėjosi, kad De Gaulle bandys sustramdyti fašistus ir likviduoti kolonialinį karą Alžerijoje. Bet gyvenimas negailestingai sužlugdęs šias iliuzijas.

Būsią panašiai kaip Rusijoje

Laikantis Maskvos diktatoriaus žodžių, išeina, kad De Gaulle ir jo konstitucija nori sukurti Sovietų Sąjungai giminę santvarką. Nikitai džiaugsmo tai nekelia.

Jis sako: "Planas sukurti vieną asmens diktatūrą turi tikslą atimti visą galią parlamentui, sukurti keršto, terorero režimą, pavesti vadovaujamą vietą militarinei kliškai, panaikinti ir tas laisves, kurias pripažino buržuazinė demokratija, atimti darbo klasės socialinius laimėjimus ir suruošti samokslą prieš demokratines organizacijas".

Chruščevs iškoneveikė prancūzų dešiniuosius socialdemokratus su Guy Mollet priešaky. Jie pasukę tuo negarbingu keliu, kuriuo nuėję Hitlerio laikais vo-

Į Sovietų mokyklų sistemą įeina ir prievartos darbai

Nikita sunkina gyvenimą

MASKVA. — Nikita Chruščev išdėstė savo liaudžiai, kad nuo dabar mokyklos bus taip pertvarkytos, kad paruoštų mokinius naudingam darbui ir įsikiptų mokiniams pagarbą fiziniam darbui pradedant nuo pirmo skryiaus pradžios mokyklose.

Didžiausias akstinas Sovietų Sąjungos jaunimui mokytis yra ne mokyto žmogaus ateitis, bet nemokymo žmogaus, darbininko, kolchozininko pragaras, iš kurio niekad neišlipsi, jei rimtai nesimokysi ir neklausysi valdžios.

Remiantis darbininkų ir valstiečių skundu, Chruščevui nėra sunku pripratinti mokinius ir studentus prie prievartos darbų, nes besimokąs jaunuolis vistiek turi viltį kada nors baigti tuos prievartos arba "praktikos" darbus, kai pasidarys technokratai, mokyto kurios nors srities specialistu.

Amerikoj gyvenimas ir santvarka kitokia. Jaunuolis, kuris nesimoko ir lieka eiliniu darbininku, dažnai uždirba daugiau už tuos draugus, kurie baigia kolėdžius, universitetus ir pasidaro mokytojais, net profesoriais.

Universitetai pavojingi Chruščevui planas, kuris greit bus paskelbtas įstatymu, numato išardyti daug universitetų ir institutų, kur yra uždraugtas intelektualinis nepasitenkinimas dabartine santvarka.

Tik maža dalis mokinių, parinktų iš proletarų ir gerų komunistų, galės studijuoti ne dirbdami fizinio darbo. O šiaip dauguma mokinių bus suvaryti į fabrikuos ir kolchozus 15-17 metų ir jei norės, galės mokytis tik vakarais arba korespondenciniu keliu. Jie pirmoj eilėj liks darbininkai, ir antroj studentai.

VAIKEŽAS UŽMUŠĖ TETĄ

LA CROSSE, Wis. — Miesto tarybos nario John Marasek 16 metų sūnus John Jackie prisilpazino, kad jis kirviu užmušė savo tetą Mrs. Josephine Grybczynski, 50 metų. Mat, teta išbarė, kad jis nenusiplauna purvinų rankų.

Nušovė merginą

SPRINGFIELD, Mass. — Fer-

nando Rodriguez, 28 metų tabako augintojas, įsiveržė į portorikiečių klubą ir nušovė Miss Otillio Vaxeo, 19 metų, iš Holyoko, kam ši jį pametusi.

Išsiskyrė policiją ir jį begaudant, jis peršovė vieną policininką ir 2 pašalinčius žiūrovus.

SOVIETAJ LIEPIA ĮLEISTI Į JT MAO KINIJA, ATIDUOT FORMOZĄ

PREZ. EISENHOWERIS RUOŠIA NAUJĄ PAREISKIMĄ, TOLIMŲJŲ RYTŲ GYNYBOS POLITIKOS KLAUSIMU

NEW YORKAS. — Sovietų Sąjunga ir Indija, viena vadovaujanti komunistų blokui, kita — neutralistų, perkėlė komunistinės Kinijos priėmimo klausimą į Jungtinių Tautų visuotinį susirinkimą. Jos reikalavo perbalsuoti JT darbotvarkės komiteto pasiūlymą atidėti šį klausimą iki ateinančios pilnaties sesijos kitų metų rudenį.

Adams traukiasi iš Baltųjų rūmų

Elgiasi kaip einas prezidento pareigas

NEWPORT, R. I. — Sherman Adams, Baltųjų rūmų štabo viršininkas, atskrido helikopteriu pas prez. Eisenhowerį.

Po šio pasitarimo nebebuvo jokios abejonės, kad jis yra priverstas pasitraukti iš aukštųjų pareigų. Tačiau, kaip "prezidento pareigas einas" jis nutarė tai paskelbti per televiziją ir paaiškinti reikalą tautai.

Shermaną Adamsą vertė pasitraukti respublikonų kandidatai, kovoją šio rudens rinkimuose. Jie sako, kad Adams yra jiems "akmuo po kaklu". Jis susikompromitavo imdamas dovanas ir norėdamas padėti federalinėse įstaigose savo draugui Bostono tekstilės fabrikantui imigrantų vaikui iš Lietuvos Bernard Goldfine.

Buvęs Goldfine kompanijonas milijonierius John Fox liudija kongreso komitete, kad Goldfine sakydavo, jog Adams yra jo kišenė.

Sherman Adams, kalbėdamas pirmadienio vakarą per radijo ir televizijos stotis, pareiškė, kad jis prezidento, visuomenės ir partijos labai pirmadienio rytą įteikė prez. Eisenhoweriui atsistatydinimo pareiškimą ir kad prezidentas jo atsistatydinimą priėmė.

Quemoy sala verta karo, — Mme Čiang

NEW YORKAS. — Generali-

simo žmona Mme Čiang Kai-šek išvedžiojo, kad Quemoy, Matsus salos vertos karo, nes būtų kariaujama ne tiek dėl tų salų, kiek už principus.

Ją apklausinėjo korespondentai "Meet the Press" televizijos programoj. Ji atsakė, kad Tautinės Kinijos vyriausybė nėra įpareigota priimti natūralius, kuriuos gali priimti JAV ir komunistinė Kinija jų ambasadorių derybose Varšuvoje.

Mme Čiang Kai-šek pranašavo kinų revoliuciją prieš komunistų valdžią, kai tik prasidėtų karas dėl minėtų pakraščių salų ar dėl kitų priežasčių.

Lėktuvas išsilaikė ore 50 dienų

DALLAS, Tex. — Du civiliniai lakūnai, Jim Heth ir Bill Burkhard, pasiekė savotišką rekordą. Jiedu išsilaikė ore sportiniu Cessna 172 lėktuvu 1,200 valandų arba 50 dienų.

Likšiolinis rekordas buvo 1,124 valandos. Lėktuvas papildydavo skystojo kuro iš greito sunkvežimio, užskridęs keleto jardų virš jo.

Sovietų užsienio reikalų ministras Gromyko pasakė ilgą ir piktą kalbą prieš Jungtines Amerikos Valstybes. Amerika savo provokacijomis prieš Liaudies Kiniją žaidžianti ugnim, kuri gali sukelti pasaulinį gaisrą, baugino Kremliaus ministrus.

Jungtinės Valstybės lieka tvirtai nusistatčiusios laikytis užimtos politikos komunistinės Kinijos atžvilgiu. Prezidentas Eisenhoweris pirmadienį svarstė su valstybės sekretorium Dulles naują tuo reikalu pareiškimą, kuriuo nuneigė Sovietų kaltinimus ir pateisins savo laikyseną. Neklausio "išminties balso"

Sovietų spauda paskelbė Tasso žinią ir komentarus dėl prez. Eisenhowerio griežto pasielgimo su grasinančia ir įžūlia Chruščevo nota. Ji buvo sekmdienio rytą grąžinta nesvarsčius.

Tasso aiškinimu Chruščevo nota buvo išminties balsas. Bet Amerikos vyriausybei tiesa akis badanti ir išminties žodžiai nepatinka. Vienok Sovietai kartosią tokius žodžius ir toliau, kol Amerika ateis į protą.

Prezidento Eisenhowerio pasielgimas, Kremliaus vado notos atmetimas, buvęs tarp kita ir pavojingos dalykas. Notos atmetimas parodė, kaip maža Amerikos valdantiejiems sluoksniam rūpiš pasaulio žmonių troškimas pašalinti karo pavojų ir sustiprinti taiką.

Perplaukė plaustu Ramųjį vandenyną

Iš Kalifornijos į Havajus

per 69 d. HONOLULAS, Havajai. — Keturi vyrai ir šuo nusigavo iš San Francisco į Havajų salas už 2,100 mylių plaustu per 69 dienas.

Plauto vadas kapitonas De Vere Baker, 42 metų laivų statytojas iš Petaluma, Cal., baigęs tokią išpuodingą ir pavojingą kelionę, pasakė: "Šitaip, kaip mes prieš daug tūkstančių metų prieš išplaukė iš Amerikos havaicieji protėviai".

Kaip tikinčiam mormonui, kapitoniui Baker dvasiniu kompasu yra "Mormonų Knyga". Jone aprašoma, kaip mormonų pranašas Lehi panašiu būdu gelbėjo savo žmones iš Izraelio. Kpt. Baker yra įsitikinęs, kad plautų pagalba mormonai 600 metų prieš Kristų pasileido iš Raudonosios jūros ir pasiekė Vidurinę Ameriką. Jis planuoja panašią kelionę plaustu iš Persų įlankos į Ameriką, per Indijos vandenyną ir Atlantą.

Kol jam pavyko atlikti daug trumpesnę ir saugesnę kelionę plaustu iš Kalifornijos į Havajus, jis pergyveno 3 avarijas su plaukais Lehi I, Lehi II ir Lehi III. Jį ir jo palydovus vis išgelbėdavo kiti laivai. Galiausiai Lehi IV plaustu, 28 pėdų ilgumo ir 18 pėdų platumo, mormonui pavyko nusigauti iki Havajų.

Detroit, Mich.

\$10,000 Lietuvių reikalams

Detroito Balso 76-to skyr. valdyba, nors ir po didelių pastangų, bet ir šiemet gavo leidimą rugsėjo 27 d. (šeštad.) vykdyti viešą rinkliavą Detroito ir Hamtramcko miestų gatvėse. Tai reiškia, kad tu miestų vadovybės paskyrė daugiau \$10,000 mūsų vargštančių, kenciančių ir kovojančių brolių ir sesių pagalbai šaltajame Sibire, Kazachstano prerijose, niokojamoje ir teriojamoje tėvynėje Lietuvoje, sugriautoje Europoje ir visur kitur išblaškytiems lietuviams.

Balso v-ba savo pareigas sąžiningai atlieka, Detroito m. vadai mūsų reikalus suprato, o dabar ateina Tavo eilė, mielas Detroito lietuvi-lietuve. Nuo Tavęs ir tik nuo Tavęs priklauso, kiek tą dieną pinigų surinksime. Nuo Tavęs ir tik nuo Tavęs priklauso, kiek Balso Centras galės pagelbėti Tavo paliegtiesiems ar badaujančiam broliui ir sesei. Svetimieji jų neatstūmė, juos atjautė ir davė leidimą vykdyti rinkliavą, tad argi Tu nuo jų išdrįsi nusigręžti? Gerai pagalvok ir žinok, kad tą dieną nedalyvaudamas viešoje Balso rinkliavoje, ne vieną savo brolių ir sesę paliksi pražūčiai.

Daugiau neaiškinsiu, nes tikiu, kad giliau susimąstęs reikalo svarbą supras ir rinkliavoje dalyvausi. Tavo tą dieną įdėtas trūsas ir vargas bus Tau tik paguoda ir nusiramimas, kada žinosi, kad visa tai darydamas nušluostai savo didžiausiam ir brangiausiam artimui — broliui ar sesei skausmo ašarą.

Jei tą dieną dirbtum ir rinkliavoje dalyvauti negalėtum, žinok, kad vidutiniškai rinkliavoje dalyvaujantis surenka apie 20 dolerių, todėl ir Tu, norėdamas turėti šiek tiek ramybės sąžinę, paskirk šiai rinkliavai atitinkamo dydžio asmenišką auką. Žinau, kad ir Tave daug rūpesčių slepia, tačiau jų vargai nepalyginau mai didesni.

Vytautas Kutkus,
Balso direktorius

ODA BATAMS

ir visos medžiagos naujiems batams siūti eksportui ir užjūri. Atsilankykite — mes patenkinsime visus Jūsų reikavimus.

Atdaro nuo 9 iki 5 popiet kasdien, šeštadieniais nuo 9 iki 12.

KALBAME LIETUVISKAI

I. SACHS LEATHER

637 W. Roosevelt Road,
CHICAGO, ILLINOIS

MONroe 6-0091

IŠ RŪTŲ ŠALELĖS

Alice Stephens ansamblis įreikordavo 8 kalėdines giesmes ir 11 laudies dainų.

Tūkstančiams Chicago lietuvių nė nejučiant, pereitą šeštadienį Universal Recording Inc. studijose, 46 E. Walton Place, vyko didelio pasišventimo darbas, kurio rezultatas duos tūkstančiams lietuviškų šeimų Chicagoje ir plačioje Amerikoje malonią staigmeną ir brangią Kalėdų dovaną.

Alice Stephens su savo šauniausiuoju 23 mergaičių ansambliu ir Chicago Konservatorių orkestro grupe įgiedojo įdėnavo ir įgrojo į Long Play-Hi-Fi plokštelę šias lietuviškas giesmes ir dainas:

I plokštelės pusėje:
1. J. Gaubo: Sveika Marija,
2. Bruno Markaičio, S. J.: Šventoji tyloje,
3. L. Simučio: Į Betlejų bėkit,

4. Bruno Markaičio: Piemenė,
5. Miko Petrausko: Skubinkit, piemenys, liams,
6. J. Švedo: Betlejaus prakarčiai,

7. Juozo Naujalo: Tyliają naktį,
8. Bruno Markaičio: Eisi kentėt...
II plokštelės pusėje:

1. Siasio Šimkaus: Kur bakūžė samanota,
2. Č. Sasnausko: Karvelėli,
3. A. Vanagaičio: Dul dul, dūdelė,

4. J. Tallat-Kelpšos: Ne margi sakaliai,
5. J. Sarpaliaus: Pas mučiūtę augau,
6. J. Tallat-Kelpšos: Sakė mane šiočia,

7. A. Raciūno: Mergužele, lelijėle,
8. Zabello: Apinėlis,
9. Tallat-Kelpšos: Gale lauko toli,

10. J. Žilevičiaus: Sėjau rūtą,
11. M. Budriūno: Išauš pavasaris.

Atsargiai: moterys dirba!

Dažnai tenka matyti pastatytus plakatus, skelbiant "Caution! Men at work" (Atsargiai, vyrai dirba!). Kad moterys dirba, tokių plakatų pasitaiko tik praeiviams pralinksminčiai. Tačiau Universal studijoje šį šeštadienį toks plakatas tikrai būtų buvęs vietoje.

Kai jau visas ansamblis susirinko ir pasiruošė, ir technikai sustatė rekordavimui reikalingus instrumentus, mus pašalėvius pasiuntė į balkoną, iš kurio tik pro stiklo langus galėjome stebėti, kaip veikia ir per garintuvus girdėti, ką jos studijoje daro ir kaip gieda bei dainuoja.

Dvidešimts trys rinktinės mergaitės išsiriškavo ant pakilimo, išsidėstė gaidas, priešais pastatė orkestras su savo instrumentais: vargonais, piano, arfa, čelo, klarneta ir oboe. Technikai strateginiuose punktuose išdėstė mikrofonus. Studijos inžinierius nustatė įvairias elektrines rekordavimo mašinas. Mergaitės net batelius nusiavė, ir, kaip vėliau pasirodė, labai išmincingai padarė, nes išstovėti dukart po keletą valandų ant ylonis paramstyto kulnų net moterims būtų buvę neįmanoma.

Idomu jaunas moteris stebėti žaidžiant, bet pasirodo dar idomiau dirbant. Koks skirtumas, palyginant su vyrais! Kas kas pasiekė harmonijos tarp darbo ir žaismo, tai tik moterys. Kai vyrai dirba, gieda ar dainuoja, tai jie dirba, gieda ar dainuoja. Moterys tatau atlieka visiškai kitaip. Nors rekordavimas į plokšteles yra labai nervinantis darbas ir didelė įtampa matoma kiekvienos dainininkės veide, tačiau tie veidai tuo pačiu metu kažkaip moka švitėti nerūpestinga šypsena, kuri tik moterims įmanoma. Štai ir sekretas:

"Svarbus memorandumas"

Pavyko nukniakuti kokio tai choristės parašyto "Svarbaus memorandumo" — "Memo" kopiją, kur be kita ko rašoma:

"Atydyžiai sekime mūsų "mokytosios" tempo, išraišką — viską! Jos rankos mums rodo, ką daryti — pakelti balsą ar nuleisti; kai ji nutraukia, būkime tikros ir nutraukime. Net sekdamas gaidų sąsiuvinius, akimis visą laiką sekime ją. Jokių būdų nerėkime. Kai yra pp, tebūnie pp — kai yra ff — įdėkime visas savo jėgas! Nepamirškime sulieti savo balsus. Taip, mes visos esame solistes — tačiau tegul nė vienas balsas neprasiklūpa neprofesionaliskai!"

O, ne — mes nėsime "medinės". Tikrai mes galime šypsotis, ar gi negalime?"

Norėtusi išversti visą tą "Memo" pažodžiui, to negalint, norisi baigti šiuo sakiniu:

WALTER MAINELLIS
3944 S. Rockwell St.

Mirė 1958 m. rugs. 20 d., 11 val. vakaro, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Paliko nuliūdę žmona Mary, pagal tėvus — Gurdas; sūnus: Richard ir Ronald, motina Konstancija, brolis Bruno, švogerka Gertrude ir šeima; sesuo Adele Pickunas, švogeris Frank, sesuo Genevieve Cvecko, švogeris Emery, uošviai Jonas Gurdas ir jo žmona Margaret ir daug kitų giminių, drugų bei pažįtamų.

Kūnas pašarvotas Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Ave.

Trečiadienį, rugsėjo 24 d., 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Walter Mainellis gimines, draugai bei pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Motina, Brolis, Sesuo, švogerka, švogeris, Uošviai ir kiti Gimines.

Laidotuvių direkt. Petras Bieliūnas, Tel.: LA 3-3572.

PETER LEKAS
gyv. 8731 S. Merrimac Ave.
Oak Lawn, Ill. Ilgus metus gyveno Roselande

Mirė 1958 m. rugsėjo 21 d., 5:35 val. ryto, sulaukęs 73 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Telšiu apskr., Zarių parapijoje. Amerikoje išgyveno 55 metus.

Paliko nuliūdę žmona Konstancija, pagal tėvus Dobrovolskaitė, dukte Dorothy Woodring, zentas Robert, sūnus Clarence, marti Belle; 5 anūkai: Richard, Sharon, Guy Woodring, Sandra ir Cynthia Lekas; 2 pusbroliai: Julius Lakis ir jo žmona Anastasia ir jo šeima; ir John Lakis ir jo šeima; švogeris Antanas Dobrovolskis iš Pennsylvania, ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Leonardo Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave.

Ketvirtadienį, rugsėjo 25 d., 1:30 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Peter Lekas gimines, draugai bei pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Duktė, Zentas, Sūnus, Marti, Broliai, Seserys, Anūkai, švogeris ir kiti Gimines.

Laidotuvių direkt. Leonardas Bukauskas, Tel.: CO 4-2228.

"Sukalbėjimas po mažytę maldelę, kad šiandien mes gerai giedotume, kad šis rekordas suteiktų malonumo tiems, kurie vėliau jį klausysis".

J. Pr.

(Bus daugiau)

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Marquette Parko Namų Savininkų susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 25 d. parapijos salėje, 6812 So. Washtenaw Ave., 8 val. vak. Kviečiame visus dalyvauti.

Chicago Lietuvių Suvalkiečių Dr. jos mėsėnis susirinkimas įvyks šį trečiadienį, rugs. 24 d., 7:30 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai prašomi kuo skaitlingiau dalyvauti susirinkime. Nutarimų rašt.

"NAUJIENOS" PRANEŠA

TEISINGAS ŽINIAS

Chicago šviesiečiai,

JULIJAI ZABARAUSKIENEI

mirus, reiškia gilią užuojautą jos šeimai ir mūsų sambūrio narei Eglei Zabarauskaitei

S. SVIESOS CHICAGO SKYRIUS.

JULIJAI ZABARAUSKIENEI

mirus, jos šeimai ir mūsų brangiai kolegei Eglei Zabarauskaitei gilią užuojautą reiškia

S. SVIESOS IR SANTAROS FEDERACIJA.

Mielai

EGLEI ZABARAUSKAITEI,

jos brangiai mamytei mirus, gilią užuojautą reiškia

PALILIŪNŲ SEIMA.

PETRAS UNIKAS

HARVEY FOTOGRAFAS

gyvenęs 15240 Center Ave., Harvey, Ill.

Mirė praėjusią šeštadienį, rugsėjo 20 d., 9:30 val. vakaro, sulaukęs garbingo seno amžiaus.

Petras Unikis gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje, Betygalos parapijoje, Pikėčių kaime ir atvykęs į Ameriką, Harvey išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdę žmona Marijona, gimusi Trumpickaitė ir sūnus Jonas, marti Ruth Ann ir anūkė Carroll. Lietuvoje liko velionies brolis Povilas su šeima ir čia Amerikoje švogeris Petras Trumpickas su šeima ir giminės Jonas Petrila su šeima ir Pranas Petrila.

Velionis priklausė Chicago Lietuvių Draugijai ir Loyal Order of Moose.

Pašarvotas Kurr koplyčioje, 1514th St. ir Marshfield Ave., Harvey, Illinois. Trečiadienį, rugsėjo 24 dieną, 9:30 valandą ryto bus lydimas iš Kurr koplyčios į Visų šventųjų bažnyčią Harvey ir po gedulingų pamaldų laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi giminės, draugai bei pažįstamieji prašomi dalyvauti laidojimoje.

Nuliūdę: žmona, Sūnus, Marti ir Anūkė.

Dėl informacijų kreiptis į laidojimų direktorių telefonu EDison 1-0016.

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems, kurie suteikė paskutinį patarnavimą manų mylimai žmonai

A. A. MAGDALENAI PAULAUŠKIENEI

kuri tragiškai žuvo 1958 m. gegužės 13 d. ir palaidota geg. 17 d. šv. Kazimiero kapinėse. Pirmiausia dėkoju šv. Pranciškaus parapijos klebonui kun. I. Viechurui ir jam asistavusiems kunigams P. Celišui ir I. Urbonui už iškilmingas pamaldas.

Dėkoju laidojimų direktoriui J. Prusieckui, grabnešiams ir visiems, aukojusiems šventas Mišias ir gėles.

Pagaliau dėkoju visiems bet kuriuo būdu mane užjautusiems, bei visiems, kurie pagerbė mano a. a. mylimą žmogų Magdalę, dalyvaudami laidojimoje.

Nuliūdę:

Vyras Kazimieras Paulauskas, Sūnus Danielius ir Albertas.

LOVEIKIS Telegrama | Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapio papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 So. Western Avenue
Telef.: GRowehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausią ir Didžiausią Laidojimo Įstaigą

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Avenue

Tel.: YArds 7-1741 — 1742

4330-34 So. California Avenue

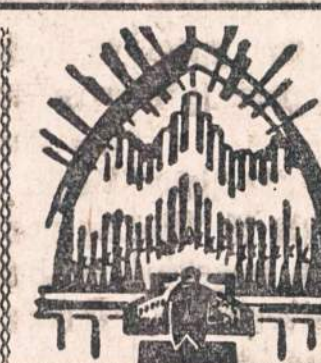
Telefonas: LAFayette 3-0440

Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE

1424 So. 50th Ave., Cicero

Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWnhall 3-9887

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Phone: YAras 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill.

Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE

Phone: YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 WEST 46th STREET

Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Phone: LAFayette 3-3572

GARSINKITĖS NAUJIENOS

LAISVĖ ATGAUS VISA ŽMONIJA

Iškilmingai ir didingai suorganizuota ir pravesta Kalifornijos Lietuvių Diena. — Sveikinimo telegramas atsiuntė prez. Eisenhower ir viceprez. Nixon. — Pagrindinę kalbą pasakė senatorius Bill Knowland. — Kalbėjo kongresmanai G. McDonough ir E. Hiestand. — Lietuvišką meninę programą stebėjo senatorius Bill Knowland. — Senatorius Bill Knowland ir kiti svečiai gerkėjo alutį su lietuviais.

LOS ANGELES, Calif. — „Mes atstautysime laisvę ir nepriklausomybę visur visame pasaulyje“, — kalbėjo senatorius Bill Knowland Kalifornijos Lietuvių Dienoje, suorganizuotoje ir pravestoje šv. Kazimiero lietuvių parapijos, kuriai sumaniai ir energingai vadovauja kleb. kun. J. Kučingis, įvykusioje 1958 metų rugsėjo 7 d., Los Angeles Breakfast klubo patalpose. Senatorius Bill Knowland šioje šventėje, kurioje dalyvavo virš 1500 lietuvių, pasakė pagrindinę kalbą. Senatorius Bill Knowland savo kalboje akcentavo, kad Lietuvoje turi būti atstatyta pilna laisvė ir nepriklausomybė; lietuviai turi turėti savo valdžią ir jai turi vadovauti lietuviai patriotai.

Susitarimas su komunistais negalimas

Senatorius Bill Knowland savo kalboje išskėlė, kad komunistai niekad nėra laikęsi tarptautinių susitarimų: visus susitarimus yra sulaužę. Negalį būti jokio pasitikėjimo komunistų daromose pažaduose. Anot senatoriaus Bill Knowland, mes neturį pasiduoti daromiems komunistų diktatūros grėšiniams. Mes visi turį laikytis vieningai ir griežtai. Toliau senatorius Bill Knowland savo kalboje pabrėžė, kad laisvė esanti nedaloma: jei laisvė yra prarandama vienoje pasaulio dalyje, dalis laisvės yra prarandama visur. Senatoriaus Bill Knowland kalba keletą kartų buvo pertraukta karštomis ovacijomis.

Senatorių Bill Knowland publikai pristatė iškilnių vedėjas teisėjas J. C. Peters-Petratis ir parapijos klebonas kun. J. Ku-

čingis. Kun. J. Kučingis išskėlė visus senatoriaus nuopelnus Amerikos lietuviams ir kenčiančiai Lietuvai. Kleb. kun. J. Kučingis pristatė publikai senatorių Bill Knowland kaip būsimąjį Kalifornijos gubernatorių. Po senatoriaus Bill Knowland kalbos jam buvo įteikta lietuvių vardu medžio drožinys — lietuviška lėkštė su atitinkamais įrašais. Šią lėkštę įteikė ponios Raulinaitienė ir Mikuckienė. Kalifornijos abiejų lietuvių respublikonų, vienetų vardu senatoriui buvo įteikta lietuviška lėkštė. Ją įteikė vienetų pirm. L. Valiukas ir lietuvaite — Rita Medziukaitė ir Onutė Sumanaitė. Senatorius Bill Knowland ir jo žmona Helen kaip tik renka įvairių tautų lėles; ietuviškos iki šiol dar neturėję.

Telegramos iš Eisenhower ir Nixon

Kalifornijos Lietuvių Dienos dalyviams sveikino telegramomis JAV-bių prez. Dwight D. Eisenhower ir viceprez. Richard M. Nixon. Štai Prezidento žodžiai lietuviams: „...The Lithuanian-Americans have contributed much to the cultural life of our nation. Coming from a splendid tradition, our citizens of Lithuanian origin have brought strength and spirit to our land. Best wishes to all, Dwight D. Eisenhower“.

Labai mieli ir Viceprezidento žodžiai: „...Our nation is rich with many cultures and the contribution of freedom — loving Lithuanian-American citizens, their industrious ways, strong faith and devotion to American ideals, has in a very great measure added to the well-being and

strength of the country... Richard Nixon“.

Kalbėjo pora kongresmanų

Los Angeles burmistro Norris Poulson sveikinimus perdavė miesto Tarybos narys E. E. Debs. Dalyvavo šventėje ir tarė žodį Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis. Be to, dalyvavo kongresmanai Gordon L. McDonough ir Edgar W. Hiestand. Ir vienas ir kitas tarė po nuosirdų žodį lietuviams. Dalyvavo iškilmėse ir eilė kitų žymių lietuvių ir amerikiečių. Kalifornijos Lietuvių Dieną aprašė visi keturi Los Angeles dienraščiai: Los Angeles Times, Los Angeles Examiner, Herald-Express ir Mirror-News. Jie visi citavo senatoriaus Bill Knowland kalbą. Su senatoriumi Bill Knowland buvo atvykę jo sekretoriai, rinkiminės akcijos vadovai: Paul Manolis (graikas), Earl Adams, Spencer Van Dyke ir kit. Ir senatorius ir jo palydovai išsivėžė puikiausius įspūdžius iš šių iškilnių.

Bill Knowland ir palydovai sužavėti programa

„Senatoriau“, — kalbėjau, — „ar turėsite laiko pabūti meninėje programoje?“ „Dabar yra pusė keturių (buvo tuoj po jo kalbos), valandą galiu pabūti, penktą turiu kitur kalbėti“, — atsakė Bill Knowland. „Jau senokai begirdėjęs lietuviškų dainų ir bemačes tautinių šokių“, — kalbėjo senatorius, — „būtinai turiu vėl išgirsti“. Buvo gana karšta diena; nusivilko švarką, patogiai atsisėdo ir klausėsi sol. A. Stempužienės dainų, stebėjo St. Fledžinskienės tautinių šokių grupę šokant „Kepurinę“, „Jonkelį“ ir „Lenciūgėlį“. Artėjo laikas jam pajudėti. Apgailėstavo, kad nebegalės pasiklausyti komp. Br. Budriūno vadovaujamo parapijos choro dainų. Prisiminė, kad jam tekę porą kartų klausytis komp. Br. Budriūno choro ir oketo dainų praeityje Los Angeles mieste. Senatoriaus Bill Knowland žodžiai, išvykstant iš salės ir iš iškilnių, buvo: „Puikios dainos ir šokiai ir jų išpildytojai“.

Kur lėlė ir lėkštė?

Gautas dovanas sen. Bill Knowland po savo kalbos įdavė savo sekretoriui Paul Manolis. Išėjė iš salės dar sustojome prie vieno kito stalo kieme, kur pavėsyje sėdėjo šventės dalyviai ir klausėsi per garsiakalbių programos. Čia senatorius Bill Knowland sveikinosi su moterimis, vyrais ir vaikais, tardamas jiems po keletą žodžių. Priartėjome prie baro. „Bill“, — sakiau, — „Aš gersiu alaus. Ką Jums?“ „Duok ir man alaus“, — atsakė Bill Knowland. Čia atsirado prie mūsų jo rinkiminės akcijos vadovas Earl Adams, lietuvių bičiulis adv. Blase Bonpane. Bill Knowland pasakojo mums savo įspūdžius iš rinkiminės akcijos. Igėrė po bonką alaus pajudėjome prie jų automobilių. „Klausyk, Paul“, — šūktelėjo sen. Bill Knowland savo sekretoriui, — „kur lėlė ir lėkštė?“ „Turiu jau mašinoje“, — atsakė sekr. Paul Manolis. „Puiku“, — kalbėjo Bill Knowland, — „Helen (žmonai) tikrai džiaugsis ir lėlė ir lėkštė“.

L. V.

Islandai nežino kyšių

Rejkiavijk, Islandija. Vienas amerikietis nustebejo rašo spaudai, kad jam esant Islandijos sostinėje nepavyko įduoti kyšio nei restorano pavadėjui, nei taksi šoferiui, nei plaukų kirpėjui. Visur jis gavęs panašų atsakymą: „Aš gaunu savo algą, tamsta sumoki savo kainą. Kodėl tamsta nori mokėti daugiau, nei nustatyta?“ Pasirodo, islandų kalba net nėra tokių žodžių, kaip „kyšis“, „papirkiti“.

Darbo, namo, buto reikia — Viską tik „Naujienos“ reikia.

Rockford, Ill.

Trumpos žinutės

Po ilgų atostogų Rockfordo lietuvių vyrų choras susirinko ir išrinko naują valdybą. Buvusiam choro pirmininkui Kazimierui Rutkauskui vadovaujant, choras sustiprėjo finansiškai ir choristų tarpe buvo atsteigtas vieningumas ir susiklausymas.

Naujuoju pirmininku išrinktas Bronius Kovaitis. Visai neabejojame, kad jis sugebės choro reikalus vesti tokia pat kryptimi, kaip buvo vedamas iki šiol.

Choro išdėdinku išrinktas Juozas Bacevičius, sekretorium Stasys Tykūšis, seniūnu Jonas Makūnas ir gaidų tvarkytoju K. Sabaliauskas. Choro repetitorius įvyksta antradieniais ir ketvirtadieniais (žinoma, vakarais). Choras kviečia visus vyrus į talką, atseit, prisidėti prie choro. Repetitorius įvyksta lietuvių klube. Choriui, kaip žinia, vadovauja Liudas Jaroškas.

Išleistuvės

Romas Špokas, kuris ėjo choro valdybos sekretoriaus pareigas, apleidžia Rockfordą. Jisai yra baigęs aviacijos inžinieriaus mokslus. Ir štai dabar nusitara laisvanoriu stoti į Amerikos laivyną.

Vyrų choras surengė jam šaunias išleistuvas Lietuvių klubo mažojoje salėje. Pobūvio metu jam buvo įteikta ir dovanėlė, kad jis prisimintų savo bičiulius, su kuriais ilgą laiką bendravo.

Pobūvio paruošimu rūpinosi p. Špokienė, jos vieningai dukrelė ir choristų žmonos. Laivyno naujokui buvo parengtas sostas, paremtas dviem šautuvais. Tai buvo priminimas, kad dabar jam visą laiką teks reikalą turėti su šautuvu.

Choristai ir draugai p. Špokui linkėjo visokių laimėjų ir gero pasisekimo laivyno tarnyboje.

Balfo gegužinė gerai pavyko

Balfo šio sezono paskutinė gegužinė gana gerai pavyko. Nors laikas buvo trumpas ir nebuvo galima tinkamai parengti išgarsinti, tačiau žmonių suvažiuavo itin daug kepto paršuko paragauti. Saulutei šildant ir vėjeliiui pučiant tikrai buvo smagu kelias valandas tyrime ore pabūti bei su savo bičiuliais ir Balfo rėmėjais pasimatyti.

Padėką priklauso Balfo skyriaus pirmininkui A. Pociui, išdėdinkui B. Kovaičiui, p. Savickienei ir kitiems talkininkams, kurie nuo 10 val. ryto iki 9 valandos vakaro dirbo virtuvėje ir prie bufeto. O kai buvo dirbama sutartinai ir su pasišventimu, tai ir pelno liko gerokai. Rengėjai taip pat dėkoja ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie gegužinės pasisekimo. Žvalgas

Žinios iš Anglijos

Tautos šventė

LONDONAS. — Šiomet bendras Tautos šventės minėjimas yra numatytas ruošti rugsėjo 13 d. Bet taip susidėstė aplinkybės, kad tuo laiku iš Londono bus išvažiavę abudu lietuvių kunigai. Todėl bažnyčioje šiai šventė buvo paminėta viena savaitė anksčiau, būtent — rugsėjo 7 d., sekmadienį. Tą dieną dar pripuolė pirmas mėnesio sekmdienis, tai ir pamaldos buvo suroštos su pilnu bažnytiniu iškilmingumu. Minėjimas pradėtas bažnytine procesija, vėliau atlaikytos giedotos mišios ir kun. P. Daukno šventei pritaikintas pamokslas. Laikė pamaldų, be bažnytinio choro, giedojo solo J. Černius. Prie didžiojo altoriaus buvo iškabinta mūsų valstybės simbolis — trispalvė vėliava ir pabaigoje bažnytinis apeigų iškilmingume sugiedotas Tautos himnas.

Skelbkites „N-nose“

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, SEPT. 23, 1958

Cleveland, Ohio

Mirė Adomaitienė

Rugsėjo 15 d. čia mirė Elzbieta Adomaitienė, sulaukusi seno amžiaus, apie 80 m. Palaidota su bažnytinėmis apeigomis rugsėjo 18 d. Kalvarijos kapinėse. Jos vyras mirė prieš 28 m. Ji paėjo iš Pašvitinio kaimo, Joniškėlio par. Amerikoje išgyveno suvirš 50 m. Gyveno šiose vietose: Melrose Park (Ill.) tarp 1913—14 m.; Moundsville ir Triadelphia (W. Va.); Hartford, Conn., ir paskiausiai Cleveland, Ohio. Paliko tris dukteris ir vieną sūnų, du pusbrolius čia Amerikoje ir gimių Lietuvoje ir daugybę draugų ir pažįstamų Amerikoje. Ji sirgo labai sunkiai dyi savaitės ir nuvežta į ligoninę už dviejų dienų mirė. Turėjo kepenų ligą, kurią gydytojai neįstengė išgydyti.

Lai būna jai lengva ilsėtis Amerikos žemelėje.

N. skaitytojas.

Ta daugiau nebevažiuos

Trafiko teismo teisėjas Joseph Butler atėmė visam amžiui leidimą važiuoti automobiliu 68 metų amžiaus slaugei Mrs. Lucinda Moody, kuri praeitą gegužės 23 d., važiuodama State ir Monroe gatvių kampu, sužiedė šešis praeivius. Ji pakaltinta per greitą važiavimą, pervaziavimu raudonų šviesų ir pabėgimu iš nuopolio vietos.

REMKITE TUOS BIZNTERIUS. KURIE GARSINASI „NAUJIENOSE“

Now at OGDEN STOKER

FOR GREATEST HEATING Comfort AND Safety insist on the heater with the

MOORE'S

cast iron heart

the safest gas heater you can buy

GUARANTEED NEVER TO BURN OUT!

- Pays for itself in fuel savings
- Clean, convenient gas heat
- Completely automatic operation
- Dependable — service-free
- Fireplace charm, warm floors
- Vitreous porcelain enamel finish
- Choice of colors
- SPECIAL LP-GAS BURNERS

Where your family is concerned, you want comfort and safety! Moore's gas heaters give you both! The complete protection of modern cast iron in vital safety areas makes Moore's heaters the safest you can buy. They won't burn out because comfort and safety is built in — not for years, but forever!

EASY TERMS COME IN TODAY

OGDEN STOKER SALES and SERVICE CO.

1314 WEST GRAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

ALL PHONES SEELEY 3-7112

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

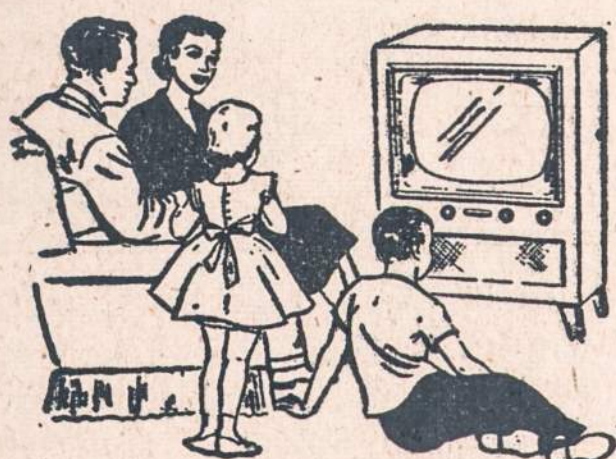
DABAR JUOS DAR PADIDINOME

1 1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI. Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083

B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv. Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas šeimai aprūpinti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto centų, jos nesvyruoja, nepražūva, joms negresia pavojus, iš jų gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. Galite čia atidaryti sąskaitą bet kuria Jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje metams \$13.00	
pusei metų 7.00	
trims mėnesiams 4.00	
vienam mėnesiui 1.50	
Kitose JAV vietose ir Kanadoje:	
metams \$11.00	
pusei metų 6.00	
trims mėnesiams 3.50	
vienam mėnesiui 1.25	
Užsienioose:	
metams \$14.00	
pusei metų 7.00	
vienam mėn. 1.50	
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Chruščiovo laiško grąžinimas

Prez. Eisenhoweris sugrąžino, nesvarstęs, Nikitos Chruščiovo 13 puslapių laišką dėl jo grubaus, užgauliojančio ir grasinančio turinio. Toks atsitikimas yra labai retas diplomatinuose valstybių santykiuose; bet Kremlius boso impertinencija buvo nuėjusi per tolį.

Savo laiške JAV prezidentui jisai rašė, kad Amerikos ginkluotos jėgos bus „išvytos“ iš Formozos srities, grasinio pasauliniu karu ir tyčiojosi iš prezidento ir valstybės sekretoriaus Dulles'o. Gerai prezidentas pasielgė, atsisakydamas tokią „diplomatinę notą“ svarstyti!

Nikita gali rėkti, kad prez. Eisenhoweris nenorįs „klausyti tiesos“, bet ir jo paties draugai, tur būt, jaučia, kad Rusijos diktatorius gavo per nosį ne be reikalo.

Pražūtis, jei nenusilenksime

Dar vienas liberalas išėjo viešai ginti Kinijos komunistų „teisę“ į Quemoy ir Matsu salas. Bankininkas James P. Warburg rašo viename Chicagos dienraštyje, kad Jungtinės Valstybės rizikuoja susilaukti „galo“, jei dėl tų Kinijos pakraščiu salelių kiltų visuotinis karas.

Jisai stebisi, kodėl Amerikos žmonės neprotestuoja prieš prez. Eisenhowerio politiką. „Nes kas tokie mes esame“, sako Warburg, „kad sprendžiame už visą žmonių, joga geriau rizikuoti žūti, negu leisti Kinijos komunistams pasiimti dvi mažiukes salų grupes, į kurias mes neturime nė šešėlio juridinės arba moralinės teisės“.

Bankininkas Warburg pripažįsta tikrai moralinę arba juridinę teisę „pasiimti“. Kadangi JAV nenorį pasiimti Matsu ir Quemoy salų, tai kam mums tenai lįsti ir rizikuoti?

Tačiau Amerika „lindo“ į Korėją, kai Maskvos apginkluoti ir sukurstyti šiaurės komunistai kėsinosi ją užkariauti. Ar ji darė blogai? Šiandien aišku, kad būtų buvę dar geriau, jei Amerika būtų rizikavusi daugiau ir nebūtų sustojusi prie Yalu upės! Baimė rizikos (ir britų spaudimas) tada neleido amerikiečiams laimėti pilną pergalę ant Kinijos komunistų, įsiveržusių į Korėją, — ir dabar jie vėl puola.

Jei JAV neprivalo niekur kištis dėl vietovių, kurios joms nepriklauso, tai jos turi teisę ginti tikrai savo teritoriją. Tai reiškia, kad mes turime laukti, kol Maskva pasiims vieną šalį po kitos Azijoje, paskui Afrikoje ir ims bombarduoti Amerikos krantus. Tada Washingtonas, nenorėdamas rizikuoti Amerikos sunaikinimu, turės Chruščioviui arba jo įpėdiniui pasiūlyti: „Tu pasiimk Pietų Ameriką, o mums palik šiaurinę pusrutulio dalį“.

Kremlius bosas, laikinai, su tuo gal sutiktų. Bet, veikiausiai, pareikalautų dar Alaskos, kuri kitąsyk priklausė Rusijai.

Kitais žodžiais ...

Harvardo u-to istorijos profesorius John King Fairbanks išleido antrą, papildytą ir pataisytą laidą savo 10 metų atgal išleisto veikalo „The United States and China“, kuris tuomet Vašingtono politikos ratelius sukėlė dėl tiesmuko žodžio apie lepijį Čiang Kaišę. Autorius veikalą pradeda sveika mintimi, kad be Kinijos supratimo išmintingos politikos nustatyti negalima. Suprasti gi yra mūsų gyvenimui reikalingas, nes: „Žemė jau tiek susiaurėjo, kad netrukus turėsime gyventi joje sykiu su visu bilionu kiniečių“. Dabartinėje raidonoje Kinijoje daug sudėtinių dalių iš praieities: autokratinė valdžia, atrinkta biurokratija, priverstinio darbo prievolė liaudžiai, biurokratinė pramonės-verslo kontrolė. Nauja tik santvarkos dvasia, kuri dabartinę totalitarinę kinų valstybę skiria nuo praieitųjų.

Dėl Čiangio profesorius pakartoja pirmesniuosius nuopreindžius, ir jo „tautininkai“ 1940-1947 m. prarado, kinų posakiu, „dangaus duotą“ mandatą tautai vadovauti ir atsidūrė Taiwane. Liūdno likimo susilaukė dėl neturėjimo kurybingos ideologijos, dėl smaigimo sveikos kritikos, dėl nemokėjimo finansus tvarkyti (visur viešpatavo kyšiai), ir dėl militarinio nesu-kančiais metais lankysis Kaugėjimo. Autorius apgaali, kad „mūsų atsilikę galvojimai nepasieja revoliucinių įvykių Kinijoje“. Prikiša mums norą užmerkti akis tikrovei. Sako, neišmintinga laukti, kad komunizmas sužlugdysis jo silpnumas ar piktybė. Reikėtų apsigalvojančiai sveikai pažūrėti faktams į akis. Sako: „Gyventi viename pasaulyje su savotišku nacionalizmu persunkusia, gyventojais trūkstojančia, skurde paskandinta, komunistų valdoma Kinija bus uždavny, kuris mus ar palaus arba vyrais iškels. Aišku, kas prieš mus stovi: amžiai, kuriais kinai buvo priversti gyventi vakariečių tvarkytame pasaulyje jau nužėję praieitį. Dabar ir mes ir jie turime pramokti sykiu venoje planetoje sugyventi“.

Linn's Weekly Stamp News skelbia, rinkinius 400 skirtingų Nepr. Lietuvos pašto ženklų kainuoja \$52.50. Viena firma 400 pardavinėja po \$47.50, tik nežinoma, ar tuos pačius. Už 500 skirtingų prašoma \$70.00. Lakūno Vaitkaus skridimo vokas su atitinkamais ženklais pardavinėjamas už \$37.50.

Ipolitas

IS KANADOS PADANGES

1. Federalinis premjeras —

aukščiausio laipsnio masonas John Diefenbaker, valdančios konservatorių partijos vadovas ir federalinis Kanados ministras pirmininkas, rugsėjo 9 d. buvo pakeltas į šio krašto masonerių aukščiausią, t. y. 33 laipsnį. Iškilmės įvyko Windsor mieste, kur yra masonų Didžiosios Ložės (Grande Lodge) buveinė. Toks pat laipsnis buvo suteiktas ir Ontario provincijos konservatorių lyderiui bei tos provincijos ministeriui pirmininkui Leslie Frost.

Kanados spauda pro tą faktą praėjo kaip tik tytomis. Ir tai ne tik dėl to, kad masonų veikla yra beveik slapta, bet svarbiausia dėl to, kad katalikai, kaip žinia, masonų atžvilgiu yra nusistatę neigiamai, o konservatorių partija, pusiau katalikiškoje Kanadoje, naudojasi katalikų balsuotojų parama. Spauda tikrai pažymėjo, kad federalinis ministras pirmininkas į Windsorą buvo atvykęs be jokių palydovų ir be jokios sargybos ir to miesto gyventojų buvo atpažintas bevaikštinėjant su savo žmona gatvėmis. Toks Diefenbakerių paprastumas, kai kurių laikraščių buvo pastatyti pavyzdžiu visiems aukštiesiems dignitoriams, o vienas jų dargi pareiškė nuomonę, kad komitetas, ruošiantis Anglijos karalienės priėmimą, kai įjinai sekancijais metais lankysis Kanadoje, sudarytų ir jai progų laisvai ir nevaržomai pabendrauti su paprastais žmonėmis, taip kaip kad padarė mūsiešis ministras pirmininkas. Iš tikrųjų būtų naudinga, kad karalienė Elzbieta būtų leista nevaržomai pasisnekučiuoti su elilniais piliečiais ir patirti jų nuomonę įvairiais klausimais. Tai būtų ir pačiai karalienėi naudinga.

2. Britų tautų bendruomenės

aukščioji konferencija

Rugsėjo 15 d. Montrealyje prasideda britų tautų bendruomenės aukščioji konferencija. Iš eilės tai bus antroji tos rūšies konferencija. Pirmoji vyko Otavoj 1932 metais didžiosios depresijos metu. Antroji konferencija vyks visai skirtingose apylostose. Bėgję praėjusių 26 metų Kanada išaugo į svarbų ir savitovų britų tautų bendruomenės narį. Ir ta antroji konferencija vyksta jos iniciatyva. Mat, Kanada, išaugusi į pramoninę valstybę, turi norą patikrinti sau palankesnę ekonomiką padėti, kad galėtų kiek savitoviau vystyti savo ūkį, kurs yra dideliame laipsnyje priklausomas nuo Jungtinių Šiaurės Amerikos Valstybių. Diefenbakerio vadovaujama konservatorių vyriausybė deda la-

4. Pasigendama alaus

Iš visų streikų bene labiausiai jaučiamas jau šeštą savaitę besitęsiantis alaus streikas. Nežiūrint Ontario provincijos darbo ministerio Delay intervencijos ir spaudimo, — to streiko iki šiol nepavyko baigti. Tikimasi, kad jis bus baigtas iki rugsėjo 19 dienos. O iki tol kanadiečiai, kurie didžiavosi savo alumi, tūkstanciais važinėję Ameriką, kaip kad darė iki šiol, kad galėtų gerti amerikonišką alų. Ir ne tik amerikonišką. Alus lėktuvais gabenamas iš Vokietijos, Anglijos ir Cekoslo-

Pirmasis amerikietis, karys George Johnson, sužeistas komunistų kiniečių patrankos sūvidinio sūveklodis į kairę ranką Quemoy saloje, kur šiuo tarpu yra 30 JAV kariškų patarėjų. Jis buvo lėktuvu atgabentas į Taipei sykiu su 8 sužeistais kinais.

3. Sunkios žiemos akivaizdoje

Daug kas iš ūkio ir unių vadovų spėja, kad besiaartinanti žiema bus labai sunki Kanadai. Nežiūrint, kad ūkiškas gyvenimas vasaros metu buvo žymiai pagyvėjęs, bet nedarbas mūsų krašte yra gan didelis. Būdingiausia, kad nežiūrint nedarbo, kainų kilimas nėra sustojęs. Priešingai, kainos turi tendenciją dar labiau kilti. Nes dabartinis metu per visą Kanadą eina įvairiausių streikų banga, reikalaujanti atlyginimo pakėlimo. O kai tik streikai užbaigiami, kompanijos bemačiant vėl kelia kainas ant savo išdirbinių. Kai kurie unių vadai pranašauja, kad tokia padėtis privės prie socialinių kovų paastrejinimo Kanadoje ir kad vyriausybė bus priversta imtis radikalių priemonių tikslu tvarkyti krašto ūkį. Kartu betgi abejojama, kad konservatorių vyriausybė, besilaikanti vadinosios privatinės iniciatyvos ir atmetanti planingo ūkio pradą, galėtų tuos visus reikalus tinkamai sutvarkyti. Todėl spėjama, kad dabartinė ūkinė krizė žymiai pabrėš ir kad sustojus sezoniniams darbams bedarbių skaičius Kanadoje pasieks labai didelių proporcių.

5. Reikalauja panaikinti arba reformuoti senatą

Kenados CCF (t. y. socialistų) lyderis M. J. Coldwell rugsėjo 13 d. Toronto „Star“ paskelbė straipsnį, kuriame nurodo reikalingumą reformuoti arba panaikinti Kanados senatą, kaip nesuderinamą su demokratijos nuostatais instituciją. Mat Kanados senatas nėra žmonių renkama institucija. Senatoriai yra skiriami federalinio ministerio pirmininko iki gyvos galvos ir prieš nieką neatsakingi. Daug kas vadina mūsų senatą iš apyvartos išėjusių politikų senatę, prieglauda su dešimties tūkstantių dolerių pensija per metus. Per su virš dvidešimt metų savo valdymo Liberalų partija prisodino savo žmonių į tą prieglaudą. Ir taip nors federaliniame parlamente milžiniška daugumą turi konservatoriai, bet senate sėdi liberaliekieji nusenėję politikai. Konservatorių tėra tik 9. Nėra nė vieno CCF atstovo. Kanados valdymo atžvilgiu ta įstaiga neturi jokios didesnės įtakos. Bet kam tada įjinai iš viso reikalinga. Todėl Coldwell jį ir siūlo iš pagrindų pertvarkyti. Rinkimų metu konservatoriai žadėjo senatą reformuoti. Bet apie tą savo pažadą pamiršo. Socialistai gerai daro jiems tą reikalą primindami.

6. Idomus pasikalbėjimas su Kinijos premjeru

Didžiojo konservatiško dien-

(Bus daugiau)

KSAYERAS KAUNAS

VARDAN TOS LIETUVOS

II dalis

VINCO KUDIRKOS DARBAI

2.

Po sukilimo liaudis sulaukė labai reikšmingo pasikeitimo — baudžiavos panaikinimo. Tas pasikeitimas jau buvo seniai pribrendęs, net pavėluotas. Kaimas pasijuto vėl savo žemės savininkas ir galėjo laisvai tvarkytis. Baudžiavos panaikinimas padėjo prasikurti ūkininkams, pradžioje patiems stambiesiems. Mokyklose ir gimnazijose buvo vis daugiau pastebima besimokant iš kaimo kilusių jaunimui. Žinoma, dauguma jo nukrypo į dvasines seminarijas, nes kaimiečiui buvo didelė svajonė ir garbė sulaukti savo vaiko kunigo. Nejučiomis vienas kitas jaunuolis pasuko ir į universitetą. Dažniausiai jie žuvo svetimos kultūros jūroje. Tačiau buvo neišvengiama, kad kuris nors jautresnis jaunuolis neužmirš kuo jis gimė ir pagalvos kaip pagelbėti vargštančiams broliams.

Žinome ir iš Vinco Kudirkos gyvenimo, kaip stipriai jis buvo lenkybės užkrėstas ir kaip sunkiai kovoją, kol pasijuto esąs

tikras lietuvis. Trūko net keliolika metų, kol pajuto pareigą kovoti už lietuviybę. Panašūs reiškiniai ir išgyvenimai vyko pas daugelį kitų jaunuolių, kol pagaliau prasidėjo organizuotas darbas. Jie žinojo, kad geriausia kovos priemonė yra spauda. Taip 1883 m. sulaukiamas „Aušros“, kuri buvo pasistačius labai kuklius uždavinius: gaivinti lietuviybę, įdiegti lietuviškų dvasinių ir moralinių vertybių pamėgimą, kelti didingą Lietuvos praieitį. „Aušrai“ neilgai buvo lemta išsilaikyti, nes mažos rėmėjų jėgos susiskaldė ir sunyko.

Kaimo būklė

Pats kaimo gyvenimas per šimtmečius mažai tesikeitė. Dar 19 šimt. viduryje laukus arė mediniais arklais, namus pasišvietė balana. Javus kėlė spragilais ir tas užimdavo beveik visą žiemą. Taip žmogus retai tegalėjo atsidusti ir nebuvo laiko pagalvoti, kaip savo vargą sumažinti. 19 šimt. pabaigoje pradėjo atsirasti kuliamos mašinos, iš pradžių labai primityvios, bet nuolat tobulinamos. Prie kūlimo darbų įkinkyta arklų darbo jėga. Tai jau buvo didelis palengvinimas, nors kūlimas spragilais mažuose ūkiuose buvo užsilikęs ir iki nepriklausomybės laikų.

Žemė buvo dirbama pagal trilaukio si-

stemą: trečdalis žemės paliekama dirvuoti, kad pailsėtų ir rudenį buvo paruošiama žiemkenčių sėjimui. Mažai kreipta dėmesio į laukų nusausinimą ir todėl derlius žymiai priklausė nuo metų lietingumo. Pasėliai pavasarį potvynių dažniausiai buvo apgadunami. Arimui daugumoj buvo naudojami jaučiai ir todėl darbai vyko žymiai lėčiau, negu vėliau, tam darbių įkinkius arklus. Jaučiai darbas naudoti plačiai iki 1-mo pasaulinio karo ir tas paprtoys išnyko tik nepriklausomybės pradžioje.

Ūkis pajamas daugiausiai gavo iš grūdų, linų ir auginamų parduomui arklų. Kiaulių auginimas buvo toks menkas, kad kukliai tepatenkindavo pačių gyventojų reikalavimus. Ir kaimie mėsa buvo retas patiekalas (gavėnios metu mėsos visai nevalgydavo). Panašiai ir su pieno ūkiu: karvės daugumoje užskurdusios, mažai pieningos ir užtrunkančios ilgiems mėnesiams. Mėsos ir pieno, pagaliau, nebuvo kam ir siūlyti, nes vietinė rinka labai mažutė, maisto produktų poreiklavimas labai menkas.

Pajamos nebuvo didelės ir retas ūkininkas gerai vertėsi. Mažai pinigų turėdamas, kaimas mažai ir tępėrko, stengėsi viską pasigaminti namie. Jei pirkto, tai šiek tiek geležies, druskos, kartais cukraus, silkų ir pan. Kas domisi anų laikų

gyvenimu, plačiau apie jį gali pasiskaityti S. Kairio atsiminimų knygoje „Lietuva budo“, labai gvyai ir vaizdžiai parašytoj. Kaimo ūkininkų nuosavybė buvo išdailinta siaurais rėželiais po visą kaimą ir žmonės daug laiko sugaišdavo, kol pasiekdavo savo sklypus. Vargas buvo ir derlių nuimant. (Tokiais sąlygomis dabar sudarė ir komunistų gudragalviai, mato-mai numatydami darbininkus skraidinti į darbus lėktuvais.)

Todėl labai žymus pagerėjimas įvyko, kai Kudirkos jaunystės metais Suvalkijos ūkininkai pradėjo skirstyti į viensėdijas. Ten neišsiskirsčiusių kaimų iki 1-mo pasaulinio karo beveik neliko.

Jei ūkininkų gyvenimas buvo skurdus, tai nepalyginamai skurdesnė buvo kaimo darbininkų būklė, kuriems dažnai trūko ir duonos kšnio. Gi pasenę jie užpildydavo gausingas ubagų eiles, kol senatvės ar ligos nualinti užbaigdavo savo dienas vežiojami nuo vieno ūkininko pas kitą. Per didelį uždavinį buvo ir Bažnyčiai, kad ji rastų reikalingą susirūpinti tų nelaimingųjų likimu ir palengvinti jų gyvenimo galą. Rodos, tai turėjo būti vienas iš krikščioniškiausių darbų. Deja, nežinau net pavyzdžio, kad kas iš dvasiškijos tuo būtų rūpinęsi. Toki kunigai, kaip kun. Strazdelis, besirūpiną kaimo vargais, pakliūdavo į savo vyresnybės nemalonę ir

patys vargingai baigdavo gyvenimą.

Kaimą dažnai kamavo ligos ir epidemijos, paimdamos daug aukų, dažniausiai išskindamos mažamečius vaikus ir silpnesnius. Vienas kitas daktaras laikėsi didesniuose miestuose ir todėl kaimas savo ligas patikėdavo garsesniems vietiniams „daktarams“, neretai su pasisekimu gydžiusiems ligonius, tačiau žymiai dažniau pagreitindavusiems kelią į amžinybę. Netrukus tais laikais ir burtininkų, raganių, kurie palaikė iš seniausiu laikų užsilikusius įvairius prietar-us.

Įvairius nusikaltimus kaimas mėgo tvarkyti vietoje. Taip nevienas atkeldintas iš Rusijos arklavagis palydėjo čia savo galvą. Vietinių nusikaltėlių retai pasitaikydavo. Žmogžudžius teisdavo ir baudavo valdžia.

Iš šios trumpos apžvalgos matosi, kad susipratusiai inteligentijai darbo buvo labai daug, jei ji norėjo sąmoningai prisidėti prie krašto gerovės kėlimo.

V. Kudirka — kaimo švietėjas

Apie to meto būklę labai tiksliai žinias paliko mums savo raštuose Vincas Kudirka. Todėl tenka skaityti labai reikšmingų įvykių mūsų krašto istorijoje, kad Varšuvoje susisipiejęs mažas studentų būrelis pradėjo svarstyti kaimo gyvenimą.

Balfo struktūrinės reorganizacijos

klausimu

BALFO 133 SKYRIAUS NARIO J. BRAZINSKO NUOMONĖ

LAISVOJO TRIBUNA

Amerikos Lietuvių Tarybos sukvietame visuomenės veikėjų pasitarime, įvykusiame 1944 m. kovo 24-25 d. d. Chicagoje, buvo nutarta steigti Lietuvai ir jos tremtiniam šalpos fondą, kuris gavo pavadinimą — Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, sutrumpintai — BALF.

Steigėjai buvo keturių srovių atstovai — katalikai, sandariečiai, socialistai ir tautininkai.

BALF įstatai (konstitucija) turi tokį pavadinimą: By-Laws of the United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. — sutrumpintai — ULRA.

Atkreiptina dėmesio į tos konstitucijos du momentus: 1. (str. II) kad organizacija yra nepolitinė ir nereliginė ir 2. (str. VI. p. 3) kad Seimas renka direktoriatą iš 21 asmens, kurie eina pareigas ligi nebus išrinktas kitas direktoriatas, vadinas, gyvai formaliai žiūrint, direktoriatą sudarant, Seimas nevaržomas išrinkti direktorius tokius, kurie geriausiai tinka savo paskirčiai, neatsižvelgiant į jų srovinį priklausomumą.

Tačiau BALF steigiant, neraišytus susitarimus buvo nusistatyta, kad direktoriato sudėtinė kiekviena steigėjų srovė nominuoja po penkis direktorius, o vieną renka Seimas.

Šis susitarimas ir yra kertinis akmuo, ant kurio išaugo BALF organizacija.

Tokia tvarka direktoriatas buvo sudaromas per visą BALF egzistavimo laiką, t. y. per 8 BALF Seimo sesijas ir per 14 metų direktoriavimo asmeninė sudėtis labai mažai keisdavosi. Pastovus buvo tik BALF pirmininkas kan. Dr. J. B. Končius ir nacionalinė sekretorė Nora Gugienė, kuri be pertraukos tas pareigas eina ir dabar.

Šiokia būklė gal tęstis ir toliau, jei po Detroito įvykių paskutinio Seimo ir ypač pastaruoju laiku, artinantis IX Seimui, visuomenėje ir spaudoje nebūtų paplitę BALF vadovybei priekaištai, kuriuos apibendrinant, galima taip nusakyti: 1. Amerikos lietuvių susitarimų pagimdytas kūdikis — BALF — serga ir visuomenei pabodęs; 2. nariai iš skyrų traukiasi, susirinkimus sunku besuaukti; 3. BALF pavestas vieno asmens dominuojama organizacija; 4. savanoriško bendro šalpos darbo švėri idėja aptemdyta paprastu vadovybės neapdairumu. Tai vienos rūšies priekaištai.

Kitos rūšies priekaištai tokie: 1. BALF įsteigusios keturios didžiosios srovės į direktoriatą nominuoja savosios srovės žmones, neatsižvelgdamos ne tik į jų kvalifikacijas labdaros veiklai, bet, kartais net neatsižvelgdamos į jų patirtį ir kompetenciją; 2. kai kurie išrinkti direktoriai ne kartą nėra buvę centro valdybos posėdžiuose ir Seimuose ir net neįmokėję eilinio nario mokesčio; 3. kad partijos, kuomžiausiasis suinteresuotos BALF veikla, nominuoja savus žmones „dėl kėdžių“, bet ne darbai; 4. kad kai kurie direktoriai nededa mažiausio pastangų propaguoti savosios srovės spaudos organuose Balfo idėjas ir nesilaikoma priemonių at-

taisyti neobjektyvios kritikos BALF vadovybės adresu; 5. kad į Seimą nėra prasmės siųsti atstovus, jei jiems lieka tik teisė paploti, kai perskaitomas direktorių sąrašas; 6. kad šalia „partiečių“ į direktoriatą reikia įsileisti ir visuomenininkus, pasižymėjusius šalpos darbe.

Kiek tie priekaištai pagrįsti ir kiek juose yra tiesos, BALF veikla stebėdama tik iš apskaitų, sunku pasakyti, tačiau jau vien faktas, kad visuomenė ima nerimauti, verčia tikėti, kad šalpos darbas neina visai sklandžiai taip, kaip turėtų eiti.

Ar tikrai BALF „serga“ ir jeigu taip, tai kame slypi jo negalavimai, galima bus nustatyti tik kartu sudėjus visus negalavimo simptomus ir nustatius diagnozę, pradėti gydymą.

Vienas ryškesnių simptomų, į kurį visuomenė atkreipė daugiausia dėmesio, tai BALF vadovybės struktūros trūkumai. Tiesa yra ta, kad BALF steigimo metu steigėjams atrodė, kad jie šalpos darbui apjungė visus Amerikos organizuotus lietuvių ir konsekvenciškai galvojant tarėsi, kad tik jie turi teisę sudaryti ir valdomuosius organus. Jau tada buvo išleistas iš akių vienas svarbus faktorius, būtent, kad be politinė prasmės organizuotos visuomenės yra skaitlingos lietuvių masės, turinčios savas organizacijas, kaip antai — religines, kultūrinės, šalpos ir pan. ir, pagaliau, nepriklausiusios jokioms organizacijoms lietuvių.

Jei šito reiškinio pašalinimu tektų „gydyti“ BALF, tai reikėtų, kad steigėjai būtų bent kelias vietas direktoriato užleistų nesrovinei visuomenei.

Ar BALF vadovybės perorganizavimu jau bus BALF pagydytas, tektų suabejoti: gal ne tiek svarbu kurių srovių atstovai sudarys BALF vadovybę, bet svarbiausia, kad direktoriais būtų išrinkti žmonės turį visuomenėje svorį ir pasiryžę dirbti šalpos darbą. Šitaip galvojant negalima nueiti iki kraštutinumo, t. y. sudaryti vadovybę vien iš neorganizuotos visuomenės atstovų. Kaip BALF steigiant, taip ir dabar BALF organizacijos branduoliu turi pasilikti keturios didžiosios srovės, tačiau jos turi įsileisti į Balfo vadovybę nesrovinius veikėjus, ypač pasižymėjusius BALF veikloje. Ir perorganizavus BALF viršūnę visos sėkmingos veiklos svoris pasiliks skyruose (gal numatomose apygardose), tačiau šis klausimas išeina iš mano temos ribų.

Turint galvoje kas pasakyta, siūloma: 1. Į BALF direktoriatą steigėjai nominuoja po tris (eventualias po keturis) direktorius. Devynis (eventualiai penkis) direktorius renka Seimas iš kandidatų, pasiūlytų nominacijos komisijos.

2. Nominuotas ar pasiūlytas kandidatas turi duoti žodžiu ar raštu sutikimą būti renkamas direktoriu.

Tik gražiai susitarus dėl Balfo vadovybės ir jo veiklos gairių, pats darbas visiems bus lengvesnis ir mūsų suvarge broliai-se-

Ieškomi asmenys

Andrašiūnienė, Justina.
Andruškevičius, Antanas ir Jonas, Jono sūnūs, gyvena gal Baltimore.
Baubinaitė, Elena, Alfonso dukutė.

Bieliavejas, Aleksandras, Vasilius sūnus, gimęs Kaune.
Bilinskas, Jonas ir Vilhelmas, Vytauto sūnūs.

Bubnas, Juozas, Ignoto sūnus, su šeima.

Dambra, Andrius, kilęs iš Utenos apskr., Tauragnų val.

Eidukevičius, Bronius, g. 1919 m., išvykęs Kanadon.

Gecas, Povilas ir Rapolas, Tado sūnūs.

Girskys, turėjo seserį Pauliną Girskytę-Bendikienę.

Jadzevičiūtė-Dzevačkienė, Jona, Motiejaus dukutė.

Jasaitienė-Sungailaitė, Kazė, iš Z. Naumiesčio v., Tauragės a.

Jonušas, Pranas, Leono sūnus, gyvena Kanadoje.

Jurksas, Valter, gyvena Shamokin, Pa.

Katkus, Juozas, Juozo sūnus, gim. Kartenos val.

Kelpša, Vaclovas ir Viktoras, Hugono sūnūs.

Kirkukytė-Mikelenė, Teklė, Felikso dukutė.

Kurtinis, Pranas, žmona Birutė, vaikai Alma, Genė, ir Sigita-Kazimieras.

Lasas, Jonas, iš Osavytų km., Zarasų apskr.

Leonavičius, Alfonsas ir Juozas, Karolio sūnūs.

Morkienė-Tamašauskaitė, Vėronika, Vinco dukutė, gim. Lygudų km., turi sūnų Edmundą ir dukterį Lilę.

Pukėnas, Aleksandra.

Pyragius, Jonas, Jono sūnus, iš Ukmergės apskr., Balminkų val., Martonų km.

Ragauskas, Mečys, Kazio sūnus, iš Kretingos apskr., Kulų val., Jurjonių km.

Stankevičius, Antanas, Stasio sūnus, gyvenęs Kazliškų km., Kazlų-Rūdo val., Marijampolės apskr.

Stupuras, Antanas, Jono sūnus, gyvenęs Wentworth Ave., Chicago, Ill.

Sungaila, Jonas, iš Alkupio km., Kvedarnos val., Tauragės apskr.

Tamašauskas, Vincas, Vinco sūnus, gimęs Lygudų k., Gruzdujų val.

Thomas (Tumosa), Mykolas, Mykolo sūnus, iš Netičkampio km., Marijampolės apskr., turėjo automobilį taisymo dirbtuvę Bostono apylinkėse.

Trumpis, Albinas Marija ir Petras.

Valaitis, Boleslovas, Juozo sūnus, ir jo šeima.

Valiūnienė-Tamašauskaitė, Pranė, Vinco dukutė, gim. Gruzdujų val., Lygudų km., jos vyras ir sūnus Kazys Valiūlis.

Vitkevičius, Antanas, Antano sūnus.

Zaksas, Vytenis.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

sės dar labiau pajus mūsų duosinį ranką, nes tik sutartinis žygis neša geriausius rezultatus.

JOIN SKYWATCH

CALL CIVIL DEFENSE

— Vienas turtingas pramonininkas Vienoje savo testamentu paliko 5 milijonus šilingų penkiems tame mieste likusiems arklinių taksi vežimų šoferiams, bet trys iš jų gavę pinigų tuoju parduot savo arklis ir nusipirko automobilius.

— Vienas 85 metų italas Angelo Nido, nudavęs aviacijos pulkininką ir NATO atstovą Romoje, pardavė laužui karinį laivą „Giulio Cesare“, pasiimdamas už jį 400 milijonų lirų.

Skaitykite „N-nas“

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4 1/2 iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAMĖ AUKŠTUS DIVIDENDUS.

INDELIAT APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Antradi., Penktadi. ir Šeštadieni. 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Triedadieni. uždaryta. Ketvirtadieni. 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

BUDRIK'S

SUPER FURNITURE MART

3241 So. Halsted Street

DIDELĖ NUOLAIDA UŽ BALDUS,

įrengimus, Jewelry — lengvais išmokėjimais

2 gabalų Seklyčios baldai, buvo \$175	Dabar	\$98.00
3 gabalų Sectional Parlor baldai, \$375	Dabar	\$199.00
2 gabalų Pullman Parlor Suite \$375	Dabar	\$199.00
3 gabalų Miegamojo kambario baldai \$200	Dabar	\$98.00
4 gab. Miegamojo Suite \$299	Dabar	\$165.00
5 gabalų Dinette Set \$78.00	Dabar	\$38.00
7 gabalų Dinette Set \$125.00	Dabar	\$68.00
7 gab. Valgomojo kamb. baldai \$225.00	Dabar	\$112.00
Sealy, Simmons Innerspring Matracai		\$21.00
Studio Couch miegoti 2 buvo \$98.	Dabar	\$48.00
Hollywood lova buvo \$98.00	Dabar	\$48.00
9x12 Kaurai vien vilnų, buvo \$88.00	Dabar	\$48.00

3 kambarių baldų įrengimas:

5 gabalų Miegamasis, 2 kab. Seklyčios įrengimai		
5 gab. Dinette Set, Gazo Pečius, Refrigeratorius		
T. V., 1x12 Kauras, Linoleumas. Buvo \$445.00.		
Dabar už viską tik		\$298.00
Hi. Fi. Automatiškas Radio ir Fonografas		
Buvo \$78.00	Dabar	\$39.00
Radio su elektriniu laikrodžiu		\$15.00
Mažas Stalo Radio numazinta kaina		\$10.00
Tape Recorder. Buvo \$159.00	Dabar	\$78.00
Televizijos Setas 21 ir 24, nupiginta		\$78.00
Philco, Zenith, ARC T. V. nupiginta		\$138.00
Frigidaire F. S. 101. Buvo \$339.00	Dabar	\$199.00
Gen. Electric Automatiški Pečiai. Modelis 304P		
Buvo \$399.00	Dabar	\$220.00
G. E. Automatiški Filter-Flo Skalbiamos mašinos		
Buvo \$349.00	Dabar	\$188.00
G. E. Automatiškas džiovintuvas. Modelis 620.		
Buvo \$239.00	Dabar	\$128.00
G. E. Automatiškas Indų Plovėjas "Mobile Maid"		
Buvo \$249.00	Dabar	\$129.00
Dideli Anglimis kūr. Šildytuvai. Buvo \$169.00 Dabar \$99.00		
Gasos šildytuvai Moore's, Siegler, Martin. Visokio didumo.		
Nuolaida mainant.		

Elektriniai katilai, kiekvienas po	\$7.00
Automatiški duonos gruzdintuvai (toasters)	\$7.00
Hoover Vacuum Cleaners. Buvo \$39.00	Dabar \$19.00

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Atdara: sekmadienį nuo 10 ryto iki 5 val. po pietų.
Atdara: pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais tiki 9:30 valandos

Dėl televizijos pataisymo Telefonas CALUMET 5-7237.

Budriko nauja antra radijo programa sekmadienį 2:15 po pietų iki 3 v.
Radijo programa ketvirtadienį 6 val. vak. iki 6:30. iš stoties WHFC 1450 kilocycles.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

Tel.: GRovehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 val. po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės pakeitimu, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdžiai biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugus ir pelningas išlaikyti pasidėti taupymus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik saugumą — ju apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš geriausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morkių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tūkamų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijos.

Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAICO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir 1-4 val. vakaro.
Tried. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefon.: PROspect 8-3229
Rezid.: telefon.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9 (tikai antradieniais ir penktadieniais).
Triedadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antradi. nuo 1-5, Treči. ir Šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija

DR. K. NASVYTIS

prof. nervų ligos
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kamarys 615
Frontier 6-0304, RANDOLPH 6-1190
(Rez. Tel. Bavaria, Ill. 4287MI)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefon.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Triedadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak. kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvius Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Triedadienį ir seštadienį uždaryta.

Ofiso telefonas: PROspect 8-3848
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAICO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus triedadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Triedadienį ir seštadienį 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Triedadieniais uždaryta.
Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210

Jei neatsiliepiate šaukite Kėdžie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Dalyt alternuotai.

Vakara: pirmadi., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2434 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmadi., ketvirtadi. ir šešt. 1-4 val. p. p.; antradi. ir penkt. 5-8 v. v. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKASUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2434 WEST 71st STREET
Prieimimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadi. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12 ir 2-5 popiet, 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Triedadieniais uždaryta.

Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telefon.: CLIFFside 4-2896

Rezidencijos: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Prieimimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Seštadi. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8.
Tried. sešt. ir sekm. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefon.: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Ofistogė nuo rugs. 22 d. iki rugs. 3 d. Esant reikalui ligoniai tesikreipia pas d-rus Budrius ar dr. Vali-Laboka.

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

— TUESDAY, SEPT. 23, 1958

DR. V. P. TUMASONIS

CHICAGO
2458 WEST 71st STREET
Kampus 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telefon.: HEmlock 4-2123
Rezid.: telefon.: GIBson 8-6195
Valandos: pirmadi. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antradi. ir penktadi. nuo 1 iki 5 val. popiet, seštadi. nuo 2 iki 4 val. popiet, triedadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskevičius

(VASKE

